Parlamentul European
2019-2024

Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

2023/2116(INI)

7.12.2023

PROIECT DE RAPORT

referitor la semestrul european pentru coordonarea politicilor economice: priorități sociale și în domeniul muncii pentru 2024
(2023/2116(INI))

Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

Raportor: Dragoș Pîslaru

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....3

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la semestrul european pentru coordonarea politicilor economice: priorități sociale și în domeniul muncii pentru 2024
(2023/2116(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană,

– având în vedere articolele 9 și 149 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 21 noiembrie 2023 intitulată „Analiza anuală a creșterii durabile 2024” (COM(2023)0901),

– având în vedere propunerea Comisiei din 21 noiembrie 2023 de raport comun privind ocuparea forței de muncă al Comisiei și al Consiliului (COM(2023)0904),

– având în vedere Recomandarea Comisiei din 21 noiembrie 2023 de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro (COM(2023)0903),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 21 noiembrie 2023 intitulată „Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2024” (COM(2023)0902),

– având în vedere Comunicarea Comisiei din 21 noiembrie 2023 privind proiectele de planuri bugetare pentru 2024: evaluare generală (COM(2023)0900),

– având în vedere Pilonul european al drepturilor sociale (PEDS), proclamat de Consiliu, Parlament și Comisie în noiembrie 2017,

– având în vedere Comunicarea Comisiei din 9 noiembrie 2022 referitoare la orientările privind o reformă a cadrului de guvernanță economică al UE (COM(2022)0583),

– având în vedere propunerea Comisiei din 26 aprilie 2023de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (COM(2023)0240),

– având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale (A9-0000/2023),

A. întrucât, potrivit previziunilor economice ale Comisiei din toamna anului 2023, piața forței de muncă din UE a continuat să meargă la turație mare în prima jumătate a lui 2023, deși creșterea economică a fost anemică; întrucât în acest an creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în UE este estimată la 1,0 %, prevăzându-se o scădere de 0,4 % atât în 2024, cât și în 2025; întrucât se prevede că în UE rata șomajului va

rămâne, în linii mari, stabilă, la 6,0 % în 2023 și 2024, urmând să scadă până la 5,9 % în 2025;

B. întrucât analiza anuală a creșterii durabile pentru 2024 subliniază că în 2022 și la începutul anului 2023 în UE salariile au înregistrat creșteri pronunțate, dar mai mici decât ratele ridicate ale inflației, provocând scăderea puterii de cumpărare, cele mai afectate fiind categoriile cu venituri mai mici; întrucât în 2022 în UE salariile reale au scăzut cu 3,7 %, amplificând riscul de sărăcie a persoanelor încadrate în muncă; întrucât începând cu anul viitor se preconizează că salariile reale vor crește ca efect al creșterii continue a salariilor nominale și al scăderii inflației;

C. întrucât previziunile economice ale Comisiei din toamna anului 2023 au subliniat că în ultimele luni s-au exacerbat incertitudinea și riscurile de evoluții economice negative și că transmiterea unei politici monetare mai stricte poate afecta activitatea economică mai mult timp și mai dur decât se estimase în aceste previziuni, deoarece întreprinderilor, gospodăriilor și guvernelor le-ar putea fi mai greu să își ajusteze finanțele la un mediu cu rate mari ale dobânzii;

D. întrucât tranzițiile digitală și verde ar putea avea un impact remarcabil asupra mediului și persoanelor afectate, dar și asupra economiei, inclusiv asupra pieței muncii;

E. întrucât, legat de clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere, care expiră la sfârșitul lui 2023, politica bugetară trebuie să ajute politica monetară să reducă inflația și să protejeze sustenabilitatea bugetară, lăsând, totodată, suficient spațiu pentru noi investiții, printre altele investiții în infrastructura socială și serviciile sociale, și sprijin pentru creșterea pe termen lung;

F. întrucât raportul comun privind ocuparea forței de muncă pe 2024 ne ajută să ne facem o primă idee despre situația actuală a statelor membre la cele trei obiective principale pentru 2030 și arată: progrese satisfăcătoare în direcția atingerii țintei la ocuparea forței de muncă, cu un nivel de ocupare a forței de muncă de 74,6 %, dar cu diferențe semnificative în funcție de sex și vârstă; că majoritatea statelor membre s-au apropiat de îndeplinirea obiectivelor lor naționale de reducere a sărăciei, dar că în alte state membre situația stă tocmai pe dos; că mai este mult de făcut pentru a atinge obiectivul principal al UE ca până în 2030 60 % dintre adulții din UE să învețe în fiecare an, dat fiind nivelul de plecare scăzut, de 37,4 % în 2016;

G. întrucât includerea unui cadru de convergență socială în semestrul european ar trebui să promoveze convergența socială spre standarde mai înalte și să creeze condiții pentru a evalua și monitoriza mai fidel evoluțiile sociale și în materie de ocupare a forței de muncă din statele membre și din UE întrucât identifică riscurile la adresa convergenței ascendente pentru statele membre în raportul comun privind ocuparea forței de muncă bazat pe indicatorii principali din tabloul de bord social și asigură publicarea de către Comisie a rapoartelor de convergență socială pentru statele membre identificate ca întâmpinând riscuri la adresa convergenței sociale ascendente;

H. întrucât pentru a asigura creșterea durabilă, dezvoltarea inovării, creșterea competitivității și tranziția sustenabilă și justă a economiei UE este de o importanță crucială să dispunem de lucrători calificați, care să satisfacă cerințele pieței muncii, și de posibilități de educație, formare și învățare continuă;

I. întrucât, ca urmare a îmbătrânirii demografice, numărul persoanelor de peste 65 de ani crește rapid și, în același timp, pentru un număr tot mai mare de locuri de muncă de importanță critică nu se pot găsi candidați potriviți care să ocupe posturile vacante, efectul fiind scăderea numărului de angajați care finanțează modelul de protecție socială în UE;

J. întrucât Parlamentul a subliniat în repetate rânduri de ce este important să fie implicat corespunzător, regulat și structurat în procesul și dialogul semestrului european, pentru a mări transparența, și responsabilitatea democratică și pentru ca deciziile luate să reflecte voința cetățenilor, în special printr-un dialog economic și social;

1. subliniază că creșterea economică durabilă trebuie să aibă ca obiective, printre altele: transformarea socio-ecologică și digitală incluzivă a economiilor noastre, pentru a preveni discrepanțele sociale, economice, digitale și ecologice prin combaterea sărăciei, reducerea inegalităților și crearea de locuri de muncă decente, cu salarii și condiții de muncă adecvate, asigurând totodată alinierea la obiectivele de dezvoltare durabilă și la Pilonul european al drepturilor sociale, precum și întărirea coeziunii economice, sociale și teritoriale;

2. subliniază că este important să monitorizeze la zi situația de pe piața muncii și situația cererii și ofertei de competențe la nivel ocupațional, sectorial și regional, pentru a ajuta la identificarea și anticiparea nevoilor de competențe profesionale și transversale relevante;

3. subliniază că trebuie să se investească semnificativ în oameni și să se ofere educație și formare de calitate, incluzivă și subvenționată în domenii legate de aptitudinile și competențele care se cer pe piețele muncii și în sectoarele orientate spre viitor, în funcție de nevoile locale și regionale; mai subliniază că trebuie găsite soluții pentru necorelarea competențelor și deficitul de personal; evidențiază că trebuie create condiții pentru ca piața muncii să fie pregătită pentru tranziția verde, lucrătorii să poată beneficia de oportunități de noi locuri de muncă sau de avansare în carieră și programele de formare și educație să fie aliniate la nevoile planetei, ale economiei și ale societății viitorului;

4. subliniază că trebuie reflectat la modul în care sunt distribuite locurile de muncă de calitate în societate, pentru că sărăcia și excluziunea socială predomină în rândul anumitor grupuri și, ținând cont de aceasta, trebuie concepute politici mai bine adaptate de activare și incluziune; subliniază că este important să se acorde o atenție deosebită tinerei generații, care întâmpină în continuare greutăți la intrarea pe piața muncii, dar și copiilor, care riscă mai mult să fie expuși la sărăcie și excluziune socială; insistă, în acest sens, că trebuie evaluat mai bine impactul politicilor actuale, cu scopul de a mări capacitatea statelor membre de a promova convergența socială ascendentă;

5. reamintește că crearea de locuri de muncă de calitate și introducerea unor strategii pentru a-i face pe lucrători să rămână sunt cele mai bune metode de a atrage personal calificat și face un apel către angajatori să investească în lucrătorii lor; subliniază că problemele cu recrutarea și deficitele de forță de muncă se întâlnesc mai ales în sectoare cu condiții de muncă grele și locuri de muncă de proastă calitate; subliniază deci că este esențial să se creeze locuri de muncă de înaltă calitate și bine plătite, care să îmbunătățească calitatea vieții;

6. pledează pentru majorarea fondurilor UE dedicate obiectivelor sociale și pentru promovarea investițiilor orientate spre viitor, axate pe o tranziție verde și digitală justă, cu o dimensiune socială puternică, care să cuprindă egalitatea de gen și accesul egal la servicii esențiale, precum educația, sănătatea și infrastructura digitală; subliniază că instrumentele financiare de la toate nivelurile trebuie să fie mai puțin fragmentate, mai amestecate și mai grupate;

7. consideră că regulile fiscale unionale ar trebui să permită investițiile publice necesare și finanțarea tranziției juste către o economie cu emisii zero de dioxid de carbon, precum și implementarea corespunzătoare a principiilor PEDS și a investițiilor sociale; subliniază că, deși este necesar să se reducă datoria publică într-un interval de timp rezonabil, statele membre mai mici sau mai îndatorate au nevoie de parcursuri de ajustare individuale mai flexibile care să le permită o marjă de manevră bugetară suficientă pentru a face investițiile și reformele necesare pentru tranziții verde și digitală echitabile social, fără să lase pe nimeni în urmă;

8. le reamintește statelor membre că și-au luat angajamentul de a întreprinde reforme și de a face investiții care au un impact social și contribuie la coeziunea economică, socială și teritorială a UE și la creșterea durabilă și favorabilă incluziunii, contribuind totodată la implementarea Pilonului european al drepturilor sociale prin planurile lor naționale de redresare și reziliență; în acest sens, solicită ca Pilonul european al drepturilor sociale să fie integrat în toate fondurile UE prin introducerea condiționalității sociale în normele lor de alocare, ca parte a Regulamentului financiar care acoperă bugetul general al UE;[1]

9. ia la cunoștință propunerile Comisiei de noi regulamente în cadrul revizuirii cadrului de guvernanță economică din aprilie 2023 menite să întărească sustenabilitatea datoriei și să dea un impuls pentru creșterea sustenabilă și favorabilă incluziunii prin investiții și reforme, prevăzând inclusiv căi de ajustare fiscală care să permită investiții sociale; invită Comisia să evalueze de ce cheltuieli și investiții este nevoie pentru a atinge obiectivele socioeconomice pe termen lung necesare pentru a respecta obiectivele de etapă din planurile naționale de redresare și reziliență; invită Comisia să propună un nou sistem pentru a calcula deficitul excesiv pe baza acestei evaluări, pentru mai multă echitate în cursul tranziției verzi și digitale, pentru o mai bună reziliență socială și o mai bună implementare a Pilonului european al drepturilor sociale, asigurând, în același timp, sustenabilitatea finanțelor publice în statele membre;

10. invită Comisia să dezvolte o arhitectură în materie de guvernanță economică în UE bazată pe transparență, responsabilitate, solidaritate, integrare, justiție socială, convergență, egalitatea de gen, servicii publice de înaltă calitate care să cuprindă un sistem de învățământ public de calitate pentru toți, locuri de muncă de calitate și dezvoltare durabilă;

11. consideră demn de apreciat că pentru a promova convergența socială ascendentă, procedura de supraveghere multilaterală prevăzută la articolul 148 alineatul (4) din TFUE a fost, pentru prima dată, completată de un sistem de preavertizare în cadrul

[1] Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014, și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

semestrului european printr-un cadru de convergență socială care ar putea încuraja corectarea riscurilor la adresa convergenței sociale identificate prin indicatorii principali din tabloul de bord social și prin rapoartele de convergență socială publicate de Comisie; subliniază cât este de important să se includă riscurile de divergență socială în recomandările specifice fiecărei țări, în special riscurile care privesc primele etape ale dezvoltării oamenilor și care pot avea consecințe pe termen lung pentru ei, ca accesul egal la educație și asistență medicală de calitate, cerând insistent ca aceste riscuri să fie luate în calcul la definirea traiectoriilor de ajustare fiscală;

12. cere ca semestrul european să se deruleze printr-un proces mai democratic, implicând strâns Parlamentul, în special în stabilirea priorităților de politică macroeconomică și socială; consideră că un proces revizuit al semestrului european ar trebui să urmeze procedura legislativă ordinară și ca atare să fie convenit între Consiliu și Parlament;

13. reconfirmă rolul partenerilor sociali în consolidarea dialogului social și consideră că revizuirea procesului semestrului european ar trebui să promoveze continuarea dialogului cu părțile interesate relevante, în special cu partenerii sociali relevanți și cu organizațiile societății civile, abordând principalele aspecte ale politicilor, după caz, în conformitate cu dispozițiile TFUE și cu dispozițiile juridice și politice naționale;

14. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.